

V Bojniciach
01. 7. 2020

NÁRODNÁ ZOO BOJNICE ZÍSKALA VZÁCNE ZEBRY BEZHRIVÉ

Od 1.júla 2020 sa Národná zoologická záhrada Bojnice zapojila do chovu vzácnych zebier bezhrivých (*Equus quagga borensis*). Tieto sa v súčasnosti považujú za najohrozenejší poddruh zebry stepnej. Bojnická zoo sa ich chovom zapojila do česko-slovenského programu záchrany tohto kopytníka.

Chovný pár zebier bezhrivých získala Národná zoologická záhrada Bojnice z polského Zoo Safari Borisew. Tento poddruh zebier je vo voľnej prírode, ale aj v zoologických záhradách veľmi vzácny, podľa databázy Zims sa v európskych zoo chová len 20 jedincov v 8 zariadeniach. Do zoologických záhrad bola zebra bezhrivá dovezená v rámci transportov Ing. Jozefa Vágnera na prelome 60. a 70. rokov minulého storočia, kedy bolo z Afriky importovaných 27 jedincov. Do chovu sa ich v tejto dobe podarilo zapojiť len 10 (European studbook and General register). V zoologických záhradách sú okrem tohto poddruhu chované ešte ďalšie tri poddruhy zebry stepnej a to zebry Burchelllove (*Equus quagga burchellii*), zebry Chapmanove (*Equus quagga chapmani*) a zebry Böhmove (*Equus quagga boehmi*). Súčasným koordinátorom chovu zebier bezhrivých je Zoo Givskud.

„Sme veľmi radi, že sa nám po vyše dvoch rokoch podarilo obohatiť kolekciu zvierat v Národnej zoo Bojnice o zebry bezhrivé. Posledné informácie z Ugandy hovoria o ich zvyškovej populácii, avšak stále existuje nádej na ich prežitie v prírode. Tieto zebry sú chované prevažne v slovenských a českých zoologických záhradách, cieľom bude rozšíriť ich chov do viacerých zoo a inštitúcií, aby sa pre prípad vyhynutia zebry bezhrivej v prírode vytvorila záložná populácia. Národná zoologická záhrada Bojnice sa do chovu zebier bezhrivých

zapojila prvým júlovým dňom kedy sme z polského Zoo Safari Borisew priviezli chovný pár" hovorí vedúci zoologického odboru Národnej zoo Bojnice Ing. Branislav Tám.

Zebra bezhrivá je najsevernejším poddruhom zebry stepnej. V Južnom Sudáne sa v súčasnosti už žiadne zebry bezhrivé nevyskytujú, situácia v západnej Keni je nepriehľadná a údaje z týchto oblastí chýbajú. Tento vzácny poddruh zebry stepnej sa dnes vyskytuje iba v Ugande, ktorá súčasťou súčasného státu tvorí len asi 100 - 400 jedincov. Južnejšie položená rezervácia Pian Upe bola ešte v roku 1968 domovom viac ako 2 000 jedincov bezhrivej zebry, ešte pred niekoľkými rokmi sa uvádzalo, že tu žije 40 členné stádo, najnovšie údaje hovoria, že je tu už vyhubená.

„V prírode zebra bezhrivá vytvára menšie čriedy s počtom 6 – 20 jedincov, ktoré vedie dominantná kobia a chráni dospelý žrebec. Od ostatných stepných zebier sa odlišuje tým, že najmä dospelým samcom hriva chýba, alebo ju majú len veľmi krátku. Mláďatá sa rodia s normálne vyvinutou hrivou, ktorá im od veku 2 - 3 rokov vypadáva a postupne mizne. Ďalším typickým znakom tohto poddruhu sú široké čierne pruhy končiace až na bruchu a široké pruhy siahajúce až ku kopytám. Pruhovanie im však chýba na ušniciach, ktoré sú bud' biele, alebo len s jedným pruhom v ich hornej časti. Je to jediný poddruh zebry pri ktorom nebola pozorovaná infancitída teda zabíjanie mláďat samcami“ vysvetluje Ing. Branislav Tám.

Zebra bezhrivá (*Equus quagga borealis*) bola dlhú dobu prehliadaným poddruhom zebry stepnej. Aj napriek tomu, že v minulosti ju úzka skupina zoológov vyčlenila ako poddruh zebry stepnej (Mohr 1962, Groves 1974), väčšina odbornej verejnosti ju v tých časoch stále považovala len za bezhrivú formu zebry Böhmovej (*Equus quagga boehmi*). Svoje tvrdenia opierali o početné pozorovania jedincov s redukovanou, alebo úplne absentujúcou hrivou, ktoré boli roztrúsené v stádach spomínaných zebier (Rzasnicki 1951).

Zebru bezhrivú popísal v roku 1921 švédsky zoológ Axel Johann Einar Lönnberg (24.12. 1865 – 21.11. 1942), na základe jedinca uloveného východne od rieky Bor v Britskom Sudáne. Jeho popis je do značnej miery identický s popisom zebry Böhmovej, odkazuje len na redukciu, či absenciu hrivy u adultných samcov. Uvádzia tiež, že kobyly, rovnako ako žriebätá hrivu majú, postupom času ale aj u nich dochádza k jej strate a rednutiu (Lönnberg 1921). Profesor Colin Groves (24.6. 1942 – 30.11.2017) ju na základe lebečných meraní považuje za väčšiu ako zebru Böhmovú, vo svojej štúdii tiež uvádzia, že sa jedná o taxón s najviac rozvinutými pohlavné dimorfickými znakmi. Navyše sa od spomínaných zebier odlišuje typickým bielym sfarbením na zadnej strane ušní (Groves a Bell 2004, Groves a Grubb 2011). Za pôvodný areál výskytu je považovaný Britský Sudán a Uganda (Lönnberg 1921), v roku 2004 publikovaná práce Colina Grovesa uvádzá rozšírenie medzi severozápadnou Keňou (okolie jazera Baringo) a oblastí Karamoja v Ugande.

Situácia okolo zebry bezhrivej je dnes komplikovaná, IUCN (International Union for Conservation of Nature - Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov) odmieta uznať jej poddruhový status, čo znamená, že v súčasnosti spadá v rámci celého komplexu stepných zebier do kategórie NT (Near Threatened – takmer ohrozený).

Kontakt pre médiá:

Jaroslav Slaštan

0903 807 002, jaroslav.slastan@zoobojnice.sk

Fotografia hore: Pomenovanie získala vďaka redukovanej hrive, ktorú vo veku 2 až 3 rokov takmer úplne stráca. Foto: Archív NZOO Bojnice

Foto2: Napriek kriticky malej populácií je v Červenom zozname IUCN vedená len ako druh takmer ohrozený. Foto: Archív NZOO Bojnice

Foto3: Chová sa len v 8 európskych zoologických záhradách, aj to len 20 jedincov. Foto: Archív NZOO Bojnice

Foto4: Transport zebier bezhrívých (*Equus quagga borensis*). Foto: Jaroslav Slašťan

Foto5: Transport zebier bezhrívých (*Equus quagga borensis*). Foto: Jaroslav Slašťan

Foto6: Bojnická zoo sa od 1.7.2020 zapojila do česko-slovenského programu záchrany zebier bezhrivých (*Equus quagga borensis*). Foto: Ing. Branislav Tám

Foto7: Bojnická zoo sa od 1.7.2020 zapojila do česko-slovenského programu záchrany zebier bezhrivých (*Equus quagga borensis*). Foto: Ing. Branislav Tám